

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **V. D.**, státní příslušnost: Ukrajina,
nar.,
neznámého pobytu,

zastoupen ustanoveným zástupcem **Organizací pro pomoc
uprchlíkům**,
sídlem Kovářská 4, Praha 9,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační
politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2021, č. j. OAM-66/LE-LE05-LE05-2021,

takto:

- I. Soud ustanovuje žalobci **opatrovníka - Organizaci pro pomoc uprchlíkům**, sídlem Kovářská 4, Praha 9.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2021, č. j. OAM-66/LE-LE05-LE05-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Opatrovníkovi se nepřiznává náhrada nákladů.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo podle ustanovení § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zastaveno řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť žádost byla shledána nepřípustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
2. Žalobce namítá, že žalovaný porušil § 3 správního řádu ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v nezbytném rozsahu odpovídajícím okolnostem případu. Byl porušen dále § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, žalovaný nezohlednil všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce, nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění rozhodnutí neobsahuje požadované náležitosti, § 25 i) zákona o azylu, řízení nemělo být zastaveno, § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť žalobce uváděl relevantní skutečnosti, § 12 zákona o azylu, v případě návratu hrozí žalobci pronásledování z důvodů, které uváděl ve správním řízení, a které nebyly žalovaným z důvodu zastavení řízení posouzeny, § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu hrozí žalobci vážná újma z důvodů, které uváděl ve správním řízení, a které nebyly žalovaným z důvodu zastavení řízení posouzeny.
3. Žalobce uvedl, že se nemůže na Ukrajinu vracet, neboť oblast Krymu je nyní pod ruskou okupací a on odmítl ruské občanství. Obává se, že by na Ukrajině byl zabit, řada jeho spolužáků již byla zabita. Na Ukrajině také nikoho nemá, žije dlouhodobě s družkou v ČR, ta zde má trvalý pobyt. Má taky dvě dcery, které jsou občanky ČR, k nimž má stanoveno výživné. Na Ukrajině by nebyl schopen toto výživné udržet, neboť tam trvá měsíc vydělat částku odpovídající přibližně dvoudennímu výdělku z ČR. Těmito tvrzeními se žalovaný dostatečně nezabýval a uzavřel, že žalobce netvrdil relevantní nové skutečnosti.
4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Poukázal na to, že v podání označeném jako žaloba chybí podpis žalobce. Žalovaný má za to, že postupoval v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu, nepovažuje napadené rozhodnutí za vadné, nesprávné či nezákonné. Žalobce při podání opakované žádosti i nadále stíhá tzv. břemeno tvrzení, kdy primárním zdrojem informací je samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází, jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí za důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu. Správní orgán při hodnocení případu žalobce vycházel především z vlastních sdělení žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany, zejména pak z žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kde jmenovaný uvedl důvody své druhé žádosti. Žalobce uvedl naprosto stejné důvody, jako uváděl v průběhu správního řízení o jeho předchozí žádosti, tj. fakt, že v ČR pobývá již od

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

r. 2005, resp. 2008, že zde má celou rodinu, včetně družky a nezletilé dcery a na Ukrajině naopak žádné zázemí nemá. Žalovaný setrvává na tom, že žalobce ve své aktuální žádosti neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné posuzovat jako nové ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný rovněž nenalezl žádné nové skutečnosti, které žalobce bez vlastního zavinění nemohl sdělit v průběhu předchozího řízení, a které by vyžadovaly opakované posouzení.

5. V doplnění žaloby žalobce sdělil, že přicestoval do ČR v 15 letech s matkou. Od té doby na Ukrajině nebyl. Chodil zde do školy. Jeho matka a bratr žijí v ČR, na Ukrajině nemá žádné příbuzné, se kterými by byl v kontaktu, s otcem není v kontaktu od dětství a babička zemřela v listopadu 2020. Sice od dětství žil v Oděské oblasti, což také sdělil k první žádosti, nicméně jeho poslední tam žijící příbuzná – babička, zemřela. Nyní tam žádnou rodinu ani majetek nemá, policie donutila rodinu prodat dům. Jediným příbuzným, o kterém žalobce ví, je otec, se kterým však není od dětství v kontaktu. Ten žije v Sevastopolu na Krymu. Nikoho jiného žalobce na Ukrajině nemá, nemá nikde registraci k pobytu. Proces vyřízení není samozřejmý a je potřeba doložit alespoň nějaké bydliště. Nově ztratil možnost vyřídit si dané v Oděské oblasti, musel by se tedy vrátit na Krym, ten však považuje za nebezpečný pro svůj život, tato část země je pod ruskou okupací a není hodnocena jako bezpečná země původu. Skutečnosti ohledně otce žalobce dříve neuváděl, neboť v té době to nebyl azylově relevantní důvod. Relevantním důvodem se toto stalo až po úmrtí babičky. Navíc v té době byla na Ukrajině jiná bezpečnostní situace. Během řízení o opakované žádosti se za žalobcem do vězení dostavil pracovník OAMP, kdy neproběhl pohovor, nýbrž pouze netlumočený úkon poskytnutí údajů k žádosti, který trval 15 -20 minut, a to včetně seznámení s podklady, které proběhlo rovnou na místě. Žalobce během tohoto úkonu sdělil nové skutečnosti ohledně otce – přesnou adresu v Sevastopolu, rovněž sdělil, že může doložit další skutečnosti – úmrtí babičky. Pracovník žalovaného mu nicméně sdělil, že mu nevěří a nemá smysl nic dodávat. Žalovaný na místě označil tvrzení žalobce za nepravdivá, pohovor neproběhl a žalobce nemohl doložit podklady, čímž se žalovaný dopustil pochybení. Žalobce rovněž během řízení uvedl narození další dcery. Během pobytu v ČR žil s občankou ČR, se kterou má dvě dcery. Podílí se na úhradě výživného, při návratu by hradit nemohl. Matka dcery sama neuživí. Následně žil s družkou, která má povolen trvalý pobyt. V případě návratu se obává toho, že by se vracel do válečné oblasti, dále se obává rozdělení rodiny a ohrožení plateb výživného. Žalobce se domnívá, že jsou u něj splněny skutečnosti pro meritorní přezkum žádosti. Domnívá se, že uvedl nové skutečnosti – nutnost návratu do Krymské oblasti, narození dcery, tyto skutečnosti nebyly dříve předmětem zkoumání bez viny žalobce. Co se týče porušení čl. 12 a § 14a zákona o azylu, žalobce spatřuje své ohrožení v tom, že by se navracel do nikoli bezpečné oblasti Krymu, a dále se domnívá, že by došlo k porušení mezinárodních závazků ČR (čl. 8 Úmluvy) z důvodu rozdělení rodiny. Nebylo zjištěno, že by žalobcova tvrzení byla nevěrohodná, žalovaný měl provést pohovor a umožnit žalobci doložit skutečnosti. Tvrzení o nevěrohodnosti nelze zakládat na domněnce.
6. Žalobce byl propuštěn z výkonu trestu (odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody dle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 č. j. 2 T 47/2021 – 869) a jeho pobyt není znám, proto soud ustanovil žalobci neznámého pobytu opatrovníka dle § 29 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Jelikož soud žalobě vyhověl, ustanovil opatrovníkem

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Organizaci pro pomoc uprchlíkům, sídlem Kovářská 4, Praha 9. Ustanovení advokáta v případě vyhovění žaloby nedává smysl, přitom ustanovený opatrovník se specializuje na problematiku cizinců.

7. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení a po zhodnocení uvedených skutečností dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Žalobu sice žalobce nepodepsal, ale se soudem opakovaně komunikoval prostřednictvím dalších podání, i v reakci na úkony soudu, proto nebyly pochybnosti o tom, že žalobu podal žalobce, přitom účelem náležitosti žaloby – podpis žalobce – je osvědčit, že jde o skutečný úkon žalobce. Proto soud nečinil úkony k odstranění vady žaloby spočívající v absenci podpisu žalobce a o žalobě věcně rozhodl.
9. Soud vyšel v dané věci mj. z následujících ustanovení právních předpisů:
10. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřijatelnou podle § 11a odst. 1“*
11. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu *je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.“*
12. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu platí, že *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přijatelnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
13. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu: *„Řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná.“*
14. Jádrem námitek žalobce je jeho nesouhlas s tím, že jeho opakovanou žádost žalovaný posoudil jako nepřijatelnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení proto zastavil. Žalobce s tímto postupem nesouhlasí, neboť je přesvědčen, že uvedl relevantní nové skutečnosti, které jsou důvodem pro opětovné meritorní posouzení žádosti.
15. Institut opakované žádosti představuje ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu možnost opětovného meritorního posouzení žádosti, avšak pouze v odůvodněných případech. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009 č. j. 9 Azs 5/2009 - 65: *„Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti.“* Aby mohla být žádost žalobce meritorně posouzena, bylo třeba, aby uvedl nebo aby se objevily nové skutečnosti předpokládané zákonem o azylu. Ten stanoví dvě podmínky, které musí nové skutečnosti splňovat. Musí jít o skutečnosti, které bez zavinění žadatele nebyly v původním řízení zkoumány, a dále musí jít o takové skutečnosti, na základě kterých se lze domnívat, že by žadatel mohl být pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu nebo že by mu mohla hrozit vážná újma dle § 14a zákona o azylu. Žalobce ke druhé žádosti uvedl, že v jeho situaci nastaly změny, neboť zatímco v době posuzování první žádosti o udělení mezinárodní ochrany měl

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

možnost se vrátit na Ukrajinu do oděské oblasti, kde žila jeho babička, tuto možnost nadále nemá, neboť v mezidobí došlo k úmrtí babičky, a tím pádem i ke ztrátě dřívějšího zázemí v části Ukrajiny, která je považována za bezpečnou. Má ještě otce na Krymu, kam by se nyní sice mohl vrátit, avšak návrat tam by byl problematický a nebezpečný. Žalovaný daná tvrzení vyhodnotil tak, že se dle něj o nové tvrzené skutečnosti nejedná, současně vyhodnotil situaci v zemi tak, že se žádné nové relevantní skutečnosti neobjevily, žádost shledal nepřipustnou a řízení zastavil.

16. Žalovaný se v rámci posuzování toho, zda se ve věci žalobce objevily nové relevantní skutečnosti, zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, a to konkrétně na straně 4 rozhodnutí. Uvedl, že při jejím posouzení vycházel z Informace OAMP MV ČR Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020 a Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 102763-6/2021-LPTP ze dne 22. 2. 2021. Na základě informací tam uvedených žalovaný konstatoval, že v zemi původu žalobce od srpna 2018 neshledal změny, které by mohly představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, která by svědčila o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný podotkl, že právě naopak došlo k tomu, že na základě vyhlášky č. 328/2015 Sb., je Ukrajina s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, považována za bezpečnou zemi původu.
17. Přestože soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení posuzuje v mezích uplatněných žalobních bodů a vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, není takový postup bezvýjimečný a za určitých okolností může dojít k prolomení tohoto principu. Konkrétně jde o situaci, kdy je v souladu s čl. 10 Ústavy přímo aplikován čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 -46: *„je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady ‚non-refoulement‘ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.“*
18. Ve zde řešené věci je konkrétně třeba zohlednit, že v zemi původu žalobce došlo po vydání rozhodnutí k významné změně poměrů, kdy v zemi probíhá válečný konflikt, přičemž tato skutečnost je nesporná a obecně známá. Za aktuální situace na Ukrajině by mohl být návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu se zásadou non-refoulement.
19. Žalovaný při svém rozhodování vycházel z uvedené vyhlášky a informací o zemi, které však nemohly reflektovat současnou situaci v zemi, kde aktuálně probíhá válečný konflikt, který zasahuje celé území Ukrajiny. Za nynější situace je zjevné, že nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi.
20. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 36/2022 – 31, ze dne 24. 3. 2022, v němž uvedl: *„Při soudním přezkumu se přitom soud k námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokládat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce).

21. *S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přiblídl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“*
22. *Citované rozhodnutí se sice vztahuje k zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, avšak závěry ohledně hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země, jsou plně relevantní i pro zde řešenou věc. Soud tak má za to, že návrat žalobce by mohl být v rozporu s mezinárodními závazky, konkrétně zásadou non - refoulement. Nyní proto bude povinností žalovaného, aby se žádostí žalobce zabýval meritorně ve smyslu výše uvedeného. Vzhledem k tomuto závěru se soud již blíže nezabýval námitkou žalobce o tom, zda skutečnosti, které tvrdil ke druhé žádosti, jsou novými skutečnostmi ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu.*
23. *Soud z důvodů shora uvedených napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. z důvodu, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, kdy žalovaný je vázán výše vysloveným názorem soudu.*
24. *Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce byl úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží. Opatrovníkovi žádné náklady nevznikly.*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 13. 4. 2022

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.